

It is clear that hand-to-hand fighting among the APs of Ukraine is one of the divisions of physical training, which essentially adds up to the level of general training of future fahivtsiv.

It is appointed that the beginners of hand-to-hand combat conduct give military servicemen the ability to be quick, and at the same time, they can effectively defeat the task, calling on their physical characteristics.

It is stated that anticipation is of great importance, as it is based on a viable forecast and advance of the enemy. Not less than the essence of the emotional stability of the soldiers, I can ensure the orientation of the military servicemen in the open space of that hour, and also ensure the optimal promotion of their mental and functional abilities.

The initial ones are those that the training of military servicemen from the Republic of Belarus began to take into account the improvement of military and professional activities, the degree of virility of non-intermediate contact with the enemy in the course of military obyaza kiv in fighting minds. Looking back at the analysis of the features of the combat activity, the meta, the head and the appointment of the Republic of Belarus for the military servicemen of the different relatives of the military, is indicated.

It has been brought that hand-to-hand fighting, acting as an effective way of training the military servicemen of the MTR of the Armed Forces of Ukraine to close combat, is also an effective way of developing that thoroughly physical and psychological training, molding differently manitnyh rukhovyh navichok, vyhovannya daring, rishuchosti, vpevnennosti in their forces.

The alternative ways of solving the problem of how difficult it is to form the necessary physical skills in the military servicemen.

Key words: *Forces of special operations, hand-to-hand combat, military service, physical training.*

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-155.2023.05>

УДК 378.147:[341.231.14+[316.48+005.574]+159.9]

Ковчина І. М., Панченко М. В., Сташук В. Ф.

ІНТЕГРАЦІЯ КОМПОНЕНТІВ “МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ”, “КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ТЕОРІЯ ПЕРЕГОВОРІВ” ТА “ПСИХОЛОГІЯ” У ПРОЦЕСІ ЇХ ВИКЛАДАННЯ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В статті розкриваються особливості інтеграційних процесів освітніх компонентів “Міжнародний захист прав людини”, “Конфліктологія та теорія переговорів” та “Психологія” в процесів покращення знань здобувачів вищої освіти, розширення їх кругозору та професійних компетентностей під час фахової підготовки. Автори керуються Стандартом з підготовки здобувачів рівня бакалавр за спеціальністю 291 міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. В статті чітко окреслено межі та способи використання і поєднання юридичних, міжнародних та психологічних знань. Під час теоретичного викладу матеріалу та його практичного застосування продемонстровано використання та інтегративне симбіозне поєднання знань і умінь трьох компонентів, що стало ключовою особливістю з підготовки фахівців спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії”. Автори цієї праці користувалися загальнонауковими методами дослідження. Для успішного і комфортного поєднання поданих дисциплін для здобувача, на засіданнях кафедри практикується обговорення та обмін інформацією, досвідом серед науково-педагогічного складу, визначаються та фіксуються позитивна динаміка

інтеграційних процесів застосованих освітніх компонентів. Висновки та рішення щодо подальшого врегулювання інтеграції приймаються колегіально. В умовах поєднання вищевказаних освітніх компонентів для забезпечення викладання на ОП "Міжнародна інформація" активно і перспективно використовується комунікативні особливості психологічної сфери, що дозволяють набутти новітніх професійних навиків в переговорчій діяльності, досягнути власного стану безконфліктності, толерантності та доброзичливості при відстоюванні державних інтересів. Для запобігання конфліктної ситуації практикується використання психологічних міні-вправ та практик, в дозволеніх нормативних рамках. В статті авторами аргументовано подані складові кожного освітнього компоненту, доведена їх важливість і необхідність у професії міжнародника. За результатами і спостереженнями авторів статті, поєднання важливих особливостей компонентів, дає змогу, не виходячи за рамки правового поля, досягнути високої майстерності співробітництва з представниками різних культур під час переговорчих процесів.

Ключові слова: міжнародний захист, конфліктологія, психологія, переговори, освітні компоненти, інтеграція, здобувачі вищої освіти.

У зв'язку з євроінтеграцією української освіти у міжнародний освітній простір, постає необхідність удосконалення фахової підготовки майбутніх міжнародників. Удосконалення починається із підготовки та викладання освітніх компонентів. У нашій статті ми розглянемо, як взаємопов'язуються три дисципліни, а саме "Міжнародний захист прав людини" та "Конфліктологія і теорія переговорів", "Психологія".

Інтеграція освітніх компонентів є соціально детермінованим професійно-навчальним запитом на підготовку компетентного, а отже конкурентоспроможного фахівця з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій за освітньою програмою "Міжнародна інформація". Загалом, ми упевнені, підготувати такого фахівця, здатного кваліфіковано і відповідально реалізовувати міжнародні завдання в сучасну складну епоху конфліктів різного масштабу, важливо та доцільно. Важливо тому, що міжнародник матиме знання більш широкі, доцільно – тому, що зможе їх застосовувати більш рентабельно.

На перший погляд здається, що освітні компоненти, особливо "Міжнародний захист прав людини", ніяк не пов'язане з "Конфліктологією та теорією переговорів" та "Психологією", але колектив кафедри політичної психології та міжнародних відносин упевнено стверджує про зворотнє. Саме цьому процесу, процесу взаємопов'язування та взаємоприв'язування за компетентностями, їх інтеграції за змістовим наповненням, йде формування фахівця-міжнародника, чому ми присвяtimo наше дане дослідження.

Автори цієї праці користувалися загальнонауковими методами дослідження. Зокрема, було проаналізовано достатню кількість праць як українських, так і зарубіжних науковців, які вивчали проблеми у сфері конфліктології, теорії переговорів, захисту прав людини, психології, здобувачів вищої освіти, займалися формуванням компетентностей у майбутніх фахівців. Також нами було використано узагальнення теоретичного матеріалу, здійснено синтез та проведено аналогію щодо інтеграції поданих освітніх компонентів в процесів забезпечення викладання здобувачам вищої освіти.

Підготовка фахівців в Україні у будь-якій галузі опирається на Стандарт.

Наш Стандарт з підготовки здобувачів рівня бакалавр за спеціальністю 291 міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, затверджено у 2020 році і в тому ж році він набрав чинності для підготовки фахівців.

Ознайомлюючись зі змістом даного документа, бачимо, що першою загальною компетентністю є формування міжнародника, який здатен реалізовувати власні права та обов'язки як члена суспільства. Отже, верховенство права в українській освіті відіграє вирішальну роль. Кожен випускник повинен знати права та обов'язки, дотримуватись їх, не шкодити іншим членам суспільства. Головне для нас як викладачів, що формують фахівця – випускники повинні виконувати норми, забезпечуючи тим самим правопорядок і в галузі професійної діяльності, і в побуті. Оскільки наші випускники будуть у майбутньому виконувати фахові завдання в будь-якій точці світу, регіону, державі, то, звісно, ми повинні забезпечити їм формування знань із законодавства в тому числі, навчити їх дотримуватися букви закону не тільки в Україні, а й тієї країни, в якій вони будуть працювати.

Даним питанням в українській науці приділяли увагу Губицький Л. В., Джеджула К. О., (Губицький & Джеджула, 2004), а також Т. В. Андрущенко, І. М. Ковчина, М. В. Панченко (Андрущенко, Ковчина, Панченко & Пасічніченко, 2017).

Звертаючи увагу на навчальний план з підготовки здобувачів вищої освіти, ми свідомо закладаємо в ньому дисципліни з юриспруденції на перших-других курсах, а дисципліни психологічного спрямування – на третьому-четвертому. Саме загальна компетентність Стандарту спеціальності 291 під номером один спонукає нас до цього. У Стандарті вказано, що здобувачі повинні, насамперед, керуватися нормативами законодавства не тільки під час побуту, а й у процесі фахової діяльності. Міжнародники не мають право знецінювати нормативи, що закладені в законах інших держав, також не мають права дозволяти знецінювати українські нормативи. Тому, саме під час проходження першого та другого курсів навчання, закладаємо освітній компонент “Міжнародний захист прав людини”, програма якого включає вивчення прав та обов'язків людини і громадянина у масштабі всієї планети. У процесі викладання ми розглядаємо, насамперед, Конституцію України, Розділ II “Права та обов'язки людини і громадянина”, а також Конституції держав світу.

Під час викладання дисципліни правової галузі, ми зі здобувачами вивчаємо законодавчу базу України, наприклад, Закони “Про освіту”, “Про вищу освіту”. Ці нормативні акти необхідно знати, оскільки для багатьох здобувачів професійна діяльність почнеться з аташе по культурі, до функцій якого входить, у тому числі, відвідування закладів загальної середньої освіти, позашкільних закладів освіти, обмін досвідом в освіті, тому фахівцям потрібно знати закони своєї країни, які їм стануть у нагоді.

Під час вивчення освітнього компоненту “Міжнародний захист прав людини” практичним завданням для студентів у ході самостійної роботи є важлива форма – подивитись on-line судові засідання, особливо пов'язані із

розглядом справ “Україна проти Росії”, зробити висновки. Другим важливим завданням для здобувачів є подивитись ухвали по судовим справам, також пов’язаним з іншими країнами, вивчити, зробити висновки. Всі результати поставлених завдань ми бачимо у письмовому вигляді або у фотозвітах, або на електронних поштах.

Під час перегляду судових засідань та судових справ ми даємо ще одне важливе завдання – чи комфортно те, що студент бачить, з психологічної точки зору і просимо одним-двома реченнями описати свої емоції.

Звертаємо увагу здобувачів, під час вивчення освітнього компонента “Міжнародний захист прав людини”, що міжнародник повинен знати юридичні нюанси тієї країни, де перебуває. Наприклад, у США кожний штат має свою законодавчу базу, а вибори Президента дуже відрізняються від виборів Президента в нашій країні.

Один із авторів даної статті відвідував США. Під час викладання юридичної дисципліни вона стверджує, що так звана “американська посмішка” є нормативом, тобто традиційною нормативною посмішкою. Якщо ти подивився на американця, він обов’язково привітається, скаже комплімент, навіть у ліфті незнайомець, але при цьому дружи, як в Україні немає, вони легко знайомляться, але не товаришують в українському розумінні. Вміння адаптуватися згодилося б українцю, американець може вийти в чому захоче на вулицю, говорити голосно, але не порушуючи побутові нормативи.

Ще одне враження, на чому ми зупиняємося під час занять – купа листів, що приходять на пошту. Україна в цьому плані пішла далеко вперед, оцифрувалася за всіма напрямками життя, в Америці поруч з sms приходять й паперові повідомлення. Тобто дублювання інформації є нормою і ніхто не питає, чи потрібен паперовий варіант.

Для того, щоб поєднання дисциплін відбувалося для здобувача комфортно, ми повідомляємо один одного, на засіданнях кафедри, про практичну частину завдань для студентів, обмінюємося інформацією, досвідом, підказуємо, що краще, що здобувачі сприйняли, що не сприйняли. Тому всі самостійні та практичні завдання плануються, звіряються, обмізковуються та приймаються колегіально. Ми дійшли висновку, а висновками послуговують для нас відгуки здобувачів вищої освіти, що саме така наша викладацька робота, робота у групі, є найбільш ефективною.

Тепер перейдемо до дослідження у викладанні таких дисциплін, як “Конфліктологія та теорія переговорів” та “Психологія”, а також пов’язаним з ними “Міжнародним захистом прав людини”, яке ми розглянули вище.

Звертаємось до Стандарту освіти з підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії”. Перша спеціальна компетентність Стандарту вимагає сформулювати у здобувача вищої освіти здатність “виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій” (СК1) (Стандарт, 2020). Ми упевнені, що ніхто із фахівців-міжнародників, до цього часу, не

задумувався про змістове наповнення назви спеціальності. В назві спеціальності закладене знання психології, тому що комунікації як термін, як поняття запозичено з психологічної галузі. Звернувши увагу на назву спеціальності 291, ми прийшли до значущих висновків: міжнародникам необхідні професійні знання з психології. Оскільки викладають здобувачам особи з практичним досвідом роботи у галузі міжнародних відносин/міжнародних зв'язків, то думка професорсько-викладацького складу була одна – психологічні дисципліни потрібні, вони підтримають фахівця у будь-якому становищі практичної діяльності. Саме тому у навчальний план уведено дисципліну “Психологія” нарівні з “Конфліктологією та теорією переговорів”.

Ще один доказ ми знаходимо в улюбленій здобувачами вищої освіти [uk.wikipedia](http://uk.wikipedia.org). У ній вказується, що комунікація латинською мовою буде *communicatio*, що означає повідомлення, тобто процес обміну інформацією між двома або більше людьми. І вивчення спілкування, комунікації поділяється між теорією інформації, теорією комунікації та біосеміотикою [4].

Психологія, за тим же посиланням [там само], є наукою про поведінку людини. Тепер, можемо поєднати комунікацію з поведінкою людини й виводимо просту формулу за результатами поєднання спеціальностей та їх змістовим наповненням: 291+053=сформований фахівець вищого ґатунку, здатний конкурувати на будь-якому ринку праці.

Професорсько-викладацький склад кафедри, який викладає дисципліни психологічної галузі міжнародникам, обов'язково має базову освіту або підвищення кваліфікації. Оскільки кафедра у своєму складі має фахівців обох галузей, то це призводить до взаємообміну професійною інформацією, про що ми згадували вище.

Будь-яке заняття для міжнародників, які проходять в аудиторії або on-line, викладачі починають з міні-вправи заздалегідь обраного тренінгу. Наприклад, для першокурсників перші заняття починаються з психологічної вправи “Знайомство”. Вона дозволяє розслабити сором'язливих, надати нового подиху активним, підбадьорити всіх. Кожен здобувач через рукостискання повідомляє своє ім'я по колу, якщо це ефір, то викладач дистанційно керує процесом “передачі” рукостискання.

Для старшокурсників є більш психологічно спрямовані міні-вправи. Наприклад, викладач пропонує з підготовлено списку – везіння, терплячість, мудрість, віра, здоров'я, ніжність, вдача, доброта, любов, кохання – вибрати для себе те, чого сьогодні, на думку студента, йому не вистачає. Вибір може повторюватись, тому у заготовці є де декілька однакових емоцій.

Загалом, ми наполягаємо на тому, що людина, яка працює з іншими людьми, повинна бути на роботі у гарному настрої. Не секрет, що з поведінки людини можна “зчитати” результат зустрічі, це несе певну загрозу переговорам, особливо на міжнародному рівні, особливо у форс-мажорних умовах. Тому вміння опанувати власні емоції необхідна міжнароднику і це не секрет для дипломатів зі стажем роботи.

Отже, спеціальні/фахові компетентності, зокрема під номером 10, спрямовують нас готувати здобувача зі здатністю проводити аналіз структури та динаміки міжнародних суспільних комунікацій, результатом чого повинно бути виявлення їх впливу на міжнародну систему, державні та суспільні інститути країн світу (Стандарт, 2020).

Зазначимо на користь збільшення частки психології у формуванні майбутнього фахівця-міжнародника, що викладачі й під час викладання інших дисциплін роблять так звані “відступи” на 20-30 секунд, оскільки людина не може тримати увагу на матеріалі, що подається, більш 9 хвилин. І це пов'язано з психікою людини. Тому після 9-10 хвилини лекції або семінарського заняття ми робимо відступ, але він знов-таки з галузі психології або власного досвіду практики міжнародника. Наприклад, один з авторів цієї статті достатньо часто відвідувала Польщу, зокрема Краківську вищу педагогічну школу. З перших відряджень був зроблений висновок про звертання один до одного: студенти звертаючись до професорсько-викладацького складу, промовляли “пан Професор”, “пан Декан”, не називаючи ім'ям та по батькові або “пан Іван”, як привчають зараз у нас, це неправильно і це не калька. До поважної особи, професора або доцента звертаються саме за посадою або прізвищем, наприклад “пані Качинська”. До студентів звертаються за їх власними іменами. У побуті термін “пані” вживається у магазинах, але можна вживати слово “кохана” і це свідчить про прихильність, про готовність допомогти. Тобто міжнароднику потрібно мати на увазі, що близькі за значенням слова в інших мовах, несуть зовсім інше навантаження. Такими важливими міні відступами, які несуть в собі потрібну професійну інформацію, нами розряджається обстановка під час занять зі здобувачами.

Освітній компонент “Конфліктологія та теорія переговорів” є стандартним для вивчення міжнародниками. Назва дисципліни має термін “конфліктологія”, його також запозичено із психології, та й теорія переговорів, а ми пам'ятаємо, що переговори, комунікація є також психологічними термінами – також із галузі психології. Тобто достатньо довгий час у міжнародників формують “правила поведінки”.

Правила поведінки фахівця-міжнародника достатньо складні. Під час викладання для здобувачів розглядуваного нами освітнього компонента, ми формуємо фахівця результативного, тобто в результаті навчання міжнародник повинен знати природу та механізми міжнародних комунікацій (Стандарт, 2020). У нашому Стандарті це РН05.

До комунікацій у міжнародних відносинах безпосередньо відносяться переговори, дехто називає це “перемовинами”, але ми дозволяємо собі не погодитись з таким синонімічним рядком, оскільки є певні правила поваги і перемовини несуть, по суті, менше навантаження, а більше – побутове. Для міжнародних переговорів, ми упевнені, потрібно застосовувати термін “переговори” і ніякий інший, щоб самим себе не применшувати, не принижувати вартість діяльності всієї держави.

Назва освітнього компонента включає у себе важкий термін

“конфліктологія”. Конфлікт це є сутичка, суперечність інтересів, поглядів, поведінки. За результати конфлікту може бути переможець і переможений, але із конфлікту можна вийти з розумінням опонента.

В наш час термін “опонент” змінено, зменшено навантаження. Опонент, як правило, висловлює побажання щодо того чи іншого факту, який він повинен піддати критиці й довести свою правоту. В наш час, час демократичних перетворень, глобальних криз, які впливають на життя кожної особи планети, йде пом’якшення поглядів, котрі можуть нервувати людину, йде інформаційний вплив на роз’яснення й впровадження терміну “толерантність” щодо поведінки й думок іншої людини.

Толерантність є терпимість (Wikipedia, читання з екрану) в одному із значень, а терпимість проявляється в людині через відношення, поведінку, комунікацію.

Підчас викладання розглядуваної дисципліни, особливо після вивчення здобувачами видів конфлікту, особливо міжнародних (міжнародна криза, конфлікт малої інтенсивності, тероризм, громадянські війни та революції, війна), ми переходимо до вивчення теорії переговорів. Кожний конфлікт повинен закінчуватися переговорами, хоча не завжди так буває. Наприклад, Японія до цих пір не підписала мирну угоду з росією щодо перемоги росії у Другій світовій війні. Тобто це повинна бути навіть не мирна угода, а акт про поразку. Японія не приймає поразку до цього часу і ми пояснюємо чому, заглиблюючись у той непростий час. На жаль, в наших підручниках є ще багато “білих плям”, які не пояснюються або не згадуються авторами.

Ми вважаємо, що Японія так і не сіла за стіл переговорів тому, що вчинки керівництва та дипломатичного корпусу окремих держав сприяли неповазі до іншої культури, до іншого стилю поведінки. Вся історія Японії після війни свідчить про працелюбність нації, її оригінальну філософію й цікаву для європейця культуру.

Під час практичних занять у курсі “Конфліктологія та теорія переговорів” ми “програємо” окремі переговори держав світу. Для цього здобувачі мають завдання у самостійній роботі, наприклад, знайти й прослухати в YouTube відкриті матеріали щодо переговорів. Це можуть бути переговори держав “Нормандського формату” або інші. Здобувачі прослуховують один ролик для всієї групи і другий ролик знаходять самі, роблять короткі письмові анотації побаченого, відстежуючи поведінку й рухи всіх осіб, задіяних у переговорах. Саме таке практичне завдання дає можливість “оцінити” хід побаченого, реальність комунікації, надійність інформації в медіа джерелах. Зорове сприйняття саме надійне для фахівця, особливо для сучасного покоління, яке любить не тільки почути, але й побачити “картинку” на власні очі.

Повертаючись до анотацій, зазначимо, що цікавими є анотації роликів, які здобувач знайшов сам. І якщо анотації до першого ролика коментує викладач й всі студенти групи, то анотації до другого ролика, який передивлялась одна людина, потрібно так прокоментувати, щоб згодні були всі слухачі, особливо ті, що також його продивились. Тут важливо правдиво подати інформацію

(згадуємо, що здобувачі формуються як фахівці і за освітньою програмою “Міжнародна інформація”), занотувати такими словами, термінами й поняттями, щоб їй іншим важко було “перекрутити” й подати в неправдивому вигляді.

Для того, щоб бачити “правду-неправду” існує освітній компонент “Психологія” (Сайт факультету психології, читання з екрану). Здобувачі з великим захватом сприймають його змістове наповнення. Вони готові до сприйняття матеріалу. Вони брали участь у конференціях, присвячених психологічним проблемам, чули виступи психологів-практиків, спілкувалися зі студентами-психологами завдяки фестивалю “Фенікс-фест”, готові до поглибленого вивчення поведінки людини.

Здобувачів вражає, що можна “зчитувати” поведінку, що людина може обманювати, вони, звісно чули й читали про механізм віддзеркалювання поведінки людини, але сприймали це, радше, як казку, або таке, що вони не потребують.

У процесі вивчення компонента, здобувачі формують нові компетентності, результатом яких є вміння вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати власну позицію, поважати опонентів та їх точку зору (Стандарт, 2020). За Стандартом це номер тринадцятий результат навчання. Студенти привчаються слідувати за емоціями опонента: гнівом, тривогою, депресією, страхом, параноєю, ворожістю, подразливістю, суїцидальною ідеєю. Вони узнають, що поведінка буває пізнавальною, яка реалізується під час отримання професійної інформації, формування знань про природу, суспільство, людину тощо, поведінка буває творчо-конструктивна, яка проектує власне життя на декілька років наперед, має мету, завдяки їй людина працює на результат – пече хліб, проводить переговори, будує літаки тощо. Поведінка може бути регулятивно-управлінською, завдяки самій такій поведінці особистість забезпечена розумним регулюванням поведінки та самоконтролем, комфортно взаємодіє із зовнішнім середовищем (Wikipedia, читання з екрану).

Висновки. Анонімні відгуки здобувачів вищої освіти спеціальності “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” свідчать про зацікавленість розглядуваними нами у даній статті освітніми компонентами, вони позитивно сприймають їх змістове наповнення і кожний раз нагадують нам, професорсько-викладацькому складу, що вступали на цю спеціальність, на факультет психології свідомо, їх батьки розуміли, що саме таке поєднання для майбутньої фахової діяльності міжнародників є найбільш значущим.

Тому інтеграція освітніх компонентів “Міжнародний захист прав людини”, “Конфліктологія та теорія переговорів” та “Психологія” у підготовці здобувачів вищої освіти є сучасним надбанням Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, важливим механізмом підготовки майбутніх фахівців спеціальності 291, врегульованої Стандартом освіти, підкріпленої Стратегією “Україна-2030”.

Подальшими розвідками наукових досліджень можуть бути; взаємовплив освітніх компонентів “Політична психологія”, “Міжнародна інформація” та “Міжнародні економічні відносини” під час викладання здобувачам вищої освіти спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” тощо.

Використана література:

1. Губицький Л. В. & Дзеджула К. О. (2004). Минуле й сьогодні (1894–2004). Істор. ф-т Київ. ун-ту.
2. Андрущенко Т. В., Ковчина І. М., Панченко М. В. & Пасічніченко С. В. (2017). Актуальні проблеми формування компетентностей у студентів – майбутніх фахівців з міжнародних відносин. *Наукові записки* : [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, СХХХVI (136), 5-13. https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=Vy4PoFgAAAAJ&pagesize=80&citation_for_view=Vy4PoFgAAAAJ:Y0pCki6q_DkC. Читання з екрану.
3. Стандарт вищої освіти спеціальності 291 міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії: Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-291-mizhnarodni-vidnosini-suspilni-komunikaciyi-ta-regionalni-studiyi-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>. Читання з екрану.
4. Wikipedia. Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%>. Читання з екрану.
5. Сайт факультету психології, сторінка кафедри політичної психології та міжнародних відносин. Режим доступу : <https://fp.npu.edu.ua/kafedry#robochi-prohramy>. Читання з екрану.

References:

1. Hubytskyi L. V. & Dzhedzhula K. O. (2004). Mynule y sohodennia (1894–2004). Istor. f-t Kyiv. un-tu.
2. Andrushchenko T. V., Kovchyna I. M., Panchenko M. V. & Pasichnichenko S. V. (2017). Aktualni problemy formuvannia kompetentnostei u studentiv – maibutnykh fakhivtsiv z mizhnarodnykh vidnosyn. *Naukovi zapysky*: [zbirnyk naukovykh statei] / M-vo osvity i nauky Ukrainy, Nats. ped. un-t imeni M. P. Drahomanova, SKhKhXVI (136), 5-13. https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=Vy4PoFgAAAAJ&pagesize=80&citation_for_view=Vy4PoFgAAAAJ:Y0pCki6q_DkC. Chytannia z ekranu.
3. Standart vyshchoi osvity spetsialnosti 291 mizhnarodni vidnosyny, suspilni komunikatsii ta rehionalni studii: Rezhym dostupu: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-291-mizhnarodni-vidnosini-suspilni-komunikaciyi-ta-regionalni-studiyi-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>. Chytannia z ekranu.
4. Wikipedia. Rezhym dostupu: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%>. Chytannia z ekranu.
5. Sait fakultetu psykholohii , storinka kafedry politychnoi psykholohii ta mizhnarodnykh vidnosyn. Rezhym dostupu: <https://fp.npu.edu.ua/kafedry#robochi-prohramy>. Chytannia z ekranu.

KOVCHINA I., PANCHENKO M., STASHUK V. Integration of the components “International human rights protection”, “Conflictology and negotiation theory” and “Psychology” in the process of teaching them to students of higher education.

The article reveals the peculiarities of the integration processes of the educational components “International protection of human rights”, “Conflictology and negotiation theory” and “Psychology” in the processes of improving the knowledge of students of higher education, expanding their horizons and professional competences during professional training. The authors are guided by the Standard for the preparation of bachelor’s level applicants in the specialty 291 international relations, public communications and regional studies. The article clearly outlines the limits and methods of using and combining legal, international and psychological knowledge. During the theoretical presentation of the material and its practical application, the use and integrative symbiotic combination of knowledge and skills of the three components was demonstrated, which became a key feature of the training of specialists in specialty 291 “International relations, public communications and regional studies”. The authors of this work used general scientific research methods. For a successful and comfortable

combination of the submitted disciplines for the applicant, at the meetings of the department, the discussion and exchange of information and experience among the scientific and pedagogical staff is practiced, the positive dynamics of the integration processes of the applied educational components are determined and recorded. Conclusions and decisions regarding the further settlement of the integration are made collegially. In the conditions of the combination of the above-mentioned educational components to ensure teaching at the OP "International Information", communicative features of the psychological sphere are actively and prospectively used, which allow to acquire the latest professional skills in negotiation activities, to achieve one's own state of non-conflict, tolerance and benevolence in the defense of state interests. To prevent a conflict situation, the use of psychological mini-exercises and practices is practiced, within the permitted regulatory framework. In the article, the authors presented the components of each educational component in an argumentative manner, and proved their importance and necessity in the profession of an internationalist. According to the results and observations of the authors of the article, the combination of important features of the components makes it possible, without going beyond the legal field, to achieve a high level of cooperation with representatives of different cultures during negotiation processes.

Key words: international protection, conflictology, psychology, negotiations, educational components, integration, students of higher education.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-155.2023.06>

УДК 378.147.-048.35:004.031.42}(477)

Коломійцева А. О., Марищук О. Ю.

ВПЛИВ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

У статті акцентовано на важливості використання інноваційних педагогічних технологій у процесі підготовки майбутніх вчителів та розглянуто можливості їх застосування в навчальному процесі педагогічних вищих навчальних закладів. Вирішення однієї з ключових стратегічних проблем сучасної модернізації вищої освіти України полягає у забезпеченні якості підготовки фахівців на рівні міжнародних стандартів, що можливе тільки за умови перегляду педагогічних методів та інтеграції інноваційних технологій у навчальний процес. У статті зазначено, що основою інноваційних освітніх процесів є інноваційна діяльність, яка полягає в оновленні педагогічного процесу та впровадженні нових елементів у традиційну систему. Це призводить до постійного оптимізування навчально-виховного процесу та розвитку нових та вдосконалення існуючих педагогічних технологій різних рівнів і спрямованості. Основні принципи відбору інноваційних технологій включають такі аспекти: перспективність, демократичність, гуманістичність, інтегративність, реалістичність, цілісність, керованість, економічність, актуальність. Щоб оцінити інновації, необхідно враховувати три основні критерії: актуальність, корисність та реалістичність. Актуальність інновацій передбачає потребу та можливість вирішення певної проблеми саме зараз. Проблема визначає відмінність між реальним та бажаним станом, між об'єктивними проблемами та можливостями їх вирішення, а також між бажаними результатами та способами досягнення цього.

Ключові слова: технології, інноваційні педагогічні технології, формування майбутнього вчителя, моделювання, інтерактивні технології, проектний метод, мультимедійні технології, педагогічні дисципліни, педагогічні методики.